

DOSSIER

**LES ÀREES RURALS
A L'INICI DEL SEGLE XXI**

PRESENTACIÓ

El medi rural espanyol en general i les zones de muntanya en particular estan experimentant des de les últimes cinc dècades uns canvis sense precedents que han provocat innumerables interrogants sobre el seu futur. La crisi demogràfica ha estat inexorablement unida a l'absència d'alternatives econòmiques per a substituir amb encert a les activitats relacionades amb el sector primari.

L'objectiu d'aquest dossier és analitzar la situació actual d'eixes comarques que representen una majoria del territori –i concentren un percentatge ínfim de la població–, descobrir les seues potencialitats i carències, realitzar propostes per a dinamitzar les dites zones i, en suma, enriquir el debat sobre el desenvolupament rural, local o endogen.

El problema pot ser analitzat des d'una perspectiva àmplia –els amagatalls de l'ordenació del territori– o descendint a solucions més puntuals com per exemple el foment del turisme. En qualsevol de les seues noves accepcions (d'aventura, verd, d'interior, agroturisme), la rehabilitació del patrimoni, l'educació ambiental, etc. Tot açò sense oblidar la importància que han tingut les subvencions procedents de la Unió Europea, que han servit per a intentar dinamitzar diferents territoris. La seua pràcticament segura extinció a curt i mitjà termini obliga a buscar noves fonts d'ingressos.

El medi rural presenta múltiples realitats –no hi ha un únic medi rural, sinó molts i molt diferents–, per la qual cosa l'objectiu final dels treballs ací presentats és oferir lleis generals que puguin ser aplicat en qualsevol lloc, a costa de les necessàries adaptacions que haurien de realitzar-se per a adequar-les a cada cas particular.

Aquest conjunt d'articles resumix en bona part els continguts del curs d'estiu "La vida en la muntanya en el segle XXI", que en el marc del programa de la Universitat Jaume I es va celebrar al juliol del 2004 en Morella (Castelló).

Vicent Ortells / Javier Soriano